

Parlar amb Propietat

FILA CULTURAL. En absència dels llibres i les roses, us oferim a canvi un relat escrit per la narradora Zulima Martínez i il·lustrat per la dibuixant Marta Genís.

Il·lustració: Marta Genís.

Com era d'esperar ningú no havia llegit ni escoltat Manifest, però tothom en parlava. Cansat de tanta xerrameca, Manifest, que contra tot pronòstic era tímid i tirant a poca cosa, va alçar la veu tan fort com va poder tot exclamant:

- Companyes, ens organitzem o aviat no sabrem qui som!

Des d'un racó del Diccionari, Tremendista es va treure les ulleres i va afegir amb un gest hiperbòlic:

- Primer hauries de dir per què ens hem d'organitzar. Cal ser Prudent!

En aquell instant, Prudent, molest perquè ja feia dies que anunciava el fatal desenllaç, va dir amb agror:

- Ja fa anys que us ho vaig dient, el món s'acaba, però aquí tothom va a la seva. Us penseu que perquè esteu perfectament classificades i definides tot està sota control i és mentida. Us heu acostumat a viure bé aquí dins, ben emmarcadetes entre paraules que tal vegada no suporteu, però vosaltres seguiu fent el paperot al vostres veïns. No us sentiu ridícules envoltades de tants exemples a través dels quals algú ha decidit donar-vos sentit? Quina vergonya! Us heu regalat a ments ocioses que parlen de vosaltres com si fóssiu seves! Què més hem d'esperar que passi? Revolució, on és la teva empenta? Dignitat, què fas aquí gronxant-te entre Dignitari i Digne?

- Tens raó Prudent - va dir Utopia. Sempre hem estat nosaltres les que hem donat entitat a Llenguatge i no al revés. Som nosaltres qui fa Literatura. Vam néixer per ser lliures, per acompanyar la Idea i fer-la visible. Som nosaltres l'Autor. Jo vull tornar a casa, no he nascut per ser ordenada. Tenim la Llibertat, que sempre ens acompanya. Anem a buscar-la.

Però Llibertat ja havia fugit. El gran buit entre Llibertari i Llibertí confirmava que havia estat la més valenta de totes les paraules de Diccionari. Havia decidit ser ella mateixa

- Això és un terrible greuge! - va exclamar Respecte. Tot és culpa de la Llibertat. Quan la paia veu venir els problemes, va i fot al camp, deixant-nos a l'estacada.

- Deixa-la tranquil·la - va dir Ràbia. La pobra Llibertat es devia sentir tan desgastada i feta servir que ha acabat tirant pel dret. De fet, l'últim dia va dir que enyorava Octavio Paz i que algun dia tornaria a fer companyia a la Paraula. Si us pareu a pensar-hi, mai cap autor com l'Octavio no l'havia tractada amb tanta cura.

- Tens raó, Ràbia. De tant fer-me servir jo no sé qui soc, i no és culpa de la Llibertat. La culpa és ben nostra per haver-nos convertit en cortesanes de les Reials Acadèmies de les Llengües. Ens hem regalat als éssers humans, que ens fan servir com els ha convingut.

En aquestes, Lexema, que acostuma a estar al rovell de tot el que es cou, va exclamar:

- Soc el vostre cor, allunyeu-vos de l'enganyifa de l'ordre. Torneu al lloc on vau ser realment paraules amb sentit lliure. Acompanyeu aquells que us van donar un context on els límits els marcàveu vosaltres mateixes. Lluiteu per ser essència, no definició.

- Hem de fer que tots callin o morirem de de significació - va dir Culpa, que ja estava cansada d'anar amunt i avall, sense idea de qui era realme. Ara que tenim clar on no volem ser, cal que decidim on volem anar.

- Enyoro Blanchot - va dir Espai, tot buscant amb un cert histerisme Literari, que en aquell

moment es feia la manicura al costat de Divina i de Comèdia.

- Tornem als nostres escriptors, tornem a bategar entre els dits, en el cor, en la ment i en l'estómac de les persones que ens reconeixen lliures i fugisseres. Tornem a l'instant màgic de l'escriptura. Recuperem la bellesa - va dir l'Alquímia.

En aquell moment les parets de Diccionari van començar a tremolar de tant d'aldarull, confusió i xerrameca. Allò era un espectacle aterridor, ningú no sabia on havia d'anar. Totes les paraules, Excepció inclosa, corrien amunt i avall. Fins i tot els articles i les preposicions, que sempre van a la seva i acostumen a posar-se allà on volen, no sabien què fer i, mentre cridaven «Això és la fi del món!», s'escolaven per entre les pàgines de Diccionari, implorant que alguna paraula els acollís. Prudent tenia raó: allò era la fi del món o potser el començament d'un altre. Les paraules, embogides, es buscaven per famílies, per categories, cercaven les seves arrels, es comparaven etimològicament. Les més desesperades van suplicar als prefixos i als sufixos que els donessin un nou significat. Fins i tot pregaven una nova Identitat, mentre Identitat cridava:

- A mi deixeu-me tranquil·la, que jo tinc prou feina a trobar la meva!
- Anem al lloc d'on no hauríem hagut de sortir mai, tornem a la ment dels qui millor ens han significat. El camí no serà fàcil, però val la pena - va dir Determinació.

Tothom va estar-hi d'acord, però per a algunes paraules ja era tard. Asfíxia va morir a la punta de la llengua de Palaunik. Por, la més passiva i controvertida de totes les paraules, va tornar sense demanar permís a l'estómac del senyor Stefan Zweig, lloc d'on no havia d'haver sortit mai. Les Flors i el Mal no es van entendre i Baudelaire va quedar orfe de poesia, però no de Proses, que van fer l'amor amb Profanes a les golfes des d'on l'escriptor francès les conxorxava i les recitava incansablement. Calia Temps, però aquest era un dels mots més esgotats de Diccionari i havia fugit amb la Recerca de Proust, que es veu que encara conservava una capsa buida de magdalenes on feia anys li havia assegurat que podia quedar-se. Mirall va seduir el verb Trencar, que no va dubtar a conjugar-se i, tot estarrufat, li preguntà:

- Per què has tardat tant?

I així fou com Mirall i Trencat van tornar al prestatge de la Rodoreda. Guerra va acostar-se a Pau, i juntes van cercar la conjunció que havien perdut i van fer cap a la sala de lectura de Tolstoi, que ja les esperava tot fumant-se una pipa d'opi. Víctor Català va recuperar Solitud. L'Última, la Tarda i la Teresa van anar al Carmel a trobar-se amb Marsé, però van descobrir que el fill del taxista ja no viu allà, ara resulta que és un senyor de l'Eixample. Dones va viatjar fins a l'Olimp, on van trobar Isabel Clara-Simó revoltant-se contra el patriarcat Olímpic. I en aquestes, Leopoldo María Panero reia com un visionari a qui no entén ningú en un local lila de la Rambla, on un home estrany, anomenat Wittgenstein, li tatuava al pit: «Els límits del llenguatge són els límits de la meva ment. Només conec allò pel que no tinc paraules».